

Internet Takeoff in Nederland

In de economische theorie van Thurkow wordt het beeld gegeven van ontwikkelingen, die lijken op een vliegtuig op een startbaan. De snelheid wordt opgevoerd en op een gegeven moment gaat het vliegtuig de lucht in. Kort daarna is het dan al op grote hoogte. Zo gaat het ook met nieuwe ontwikkelingen. Als er voldoende snelheid is dan ontstaat een nieuwe fase, waarin zich weer nieuwe versnellingen en ontwikkelingen voordoen.

Ik denk dat in de toekomst voor wat betreft internet in Nederland de tweede helft van 1999 het moment van take off beschouwd zal worden. Hoewel op basis van het gebruik van internet het moment eerder in de tijd geplaatst zou kunnen worden (al in 1998 werd de 20% grens doorbroken, hetgeen ons wereldwijd bij de top-10 plaatst), was er in dat jaar op het terrein van de aanbodzijde nog niet echt sprake van een massale aandacht van de zijde van het bedrijfsleven. Dit lijkt sinds de tweede helft van 1999 -gelukkig- veranderd te zijn. Bij vrijwel alle toelichtingen op de halfjaar - en jaarcijfers van grote bedrijven neemt internet een dominante plaats in. Er zijn inmiddels een groot aantal gratis internetproviders (als je hun ambities bij elkaar optelt dan verwachten ze gezamenlijk eind 2000 minstens 20 miljoen abonnees in Nederland te hebben). En als bewijs dat het nu echt serieus is heeft Wim Kok in de zomer van 1999 een computercursus gevolgd.

Hoewel het misschien lijkt dat vanaf de kant van het bedrijfsleven er tot nu toe vooral lippendienst aan internet bewezen wordt ben ik ervan overtuigd dat er een duidelijke verandering is opgetreden. Binnen bestuurskamers zijn alarmbellen afgegaan. De ontwikkelingen kunnen niet meer genegeerd worden. (Grote) budgetten zijn vrijgemaakt en het zal niet zo lang meer duren of we zullen het echt in de praktijk gaan merken dat de boodschap (eindelijk, wat mij betreft) aan het doordringen is.

Of het op tijd is en in voldoende mate gebeurt om wereldwijd een echte rol te spelen (toch altijd de ambitie van de Nederlandse overheid, reeds in 1995 expliciet geuit) waag ik echter te betwijfelen. In de USA gaat het wel heel erg hard, sterk ondersteund door de hoge beurswaarde van internetbedrijven aldaar. Maar ook in een aantal andere landen in Europa is men duidelijk verder dan in Nederland.

Hoezeer velen het ook in het onderwijs anders willen, we zijn blijkbaar niet in staat snel en adequaat internet massaal in ons onderwijssysteem te integreren. En er zijn (vooralsnog) maar weinig internetbedrijven in Nederland die buiten ons land echt succes hebben.

Ik blijf er bang voor dat de Nederlandse internetwereld in de komende jaren vooral te maken zal krijgen met dominante buitenlandse partijen. En dat bij de grote economische structuurveranderingen die zich de komende jaren zullen gaan voltrekken Nederland en de Nederlandse economie per saldo aan het kortste eind trekt.

Maar dat we een periode gaan maken met grote veranderingen, machtsverschuivingen, opkomst van nieuwe partijen, ondergang van partijen waarvan we het vandaag de dag absoluut niet verwachten lijkt me zeker.